

รายชื่อคณะกรรมการอำนวยการสมาคม จิตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2549-2550

นายกสมาคม

ศ.นพ.พิเชฐ อุดมรัตน์

President

Prof.Pichet Udomratn, M.D.

อุปนายก

นพ.เกียรติภูมิ วงศ์รจิต

Vice-President

Kiattibhoom Vongrachit, M.D.

เลขาธิการ

พ.อ.ญ.นภาพร หิรัญวิวัฒน์กุล

Secretary General

Col. Nawaporn Hirunviwatgul, M.D.

เหรัญญิก

ผศ.พญ.บุรณี กาญจนถวัลย์

Treasurer

Asst.Prof.Buranee Kanchanatawan

ปฎิคม

นาวาเอกวสิน บำรุงชีพ ร.น.

Chairman for Social Affairs

Capt.Wasin Bamrungcheep, M.D.

ประธานวิชาการ

ศ.นพ.มานิต ศรีสุรพานนท์

Chairman for Academic Affairs

Prof.Manit Srisurapanont, M.D.

ประธานวารสาร

รศ.พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล

Chairman for Journal

Assoc.Prof.Suwanna Arunpongpaisal, M.D.

บรรณารักษ์

พ.อ.พงศธร เนตราคม

Librarian

Col.Pongsatorn Netrakom, M.D.

นายทะเบียน

นพ.สมนึก หลิมศิริรัตน์

Registrar

Somnuk Limsiroratana, M.D.

กรรมการกลาง

รศ.นพ.รณชัย คงสกนธ์

พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์

พันโทวัชชัย ลีพานานจ

นพ.อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง

นพ.นันทวัช สิทธิรักษ์

นพ.บุรินทร์ สุรอรุณสัมฤทธิ์

Committee Members

Assoc.Prof.Ronnachai Kongsakon, M.D.,LL.B

Amporn Benjaponpithak, M.D.

Lt.Col Thawatchai Leelahanaj, M.D.

Atapol Sughondhabirom, M.D.

Nuntawat Sidtiraka, M.D.

Burin Suraaroonsamrit, M.D.

ราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

The Royal College of Psychiatrists of Thailand

คณะผู้บริหาร (พ.ศ. 2549-2550)

ประธาน

ศ.พญ.นงพงา ลิ้มสุวรรณ

รองประธาน

นพ.เกษม ตันติผลาชีวะ

เลขาธิการ

รศ.นพ.ณรงค์ สุภัทรพันธุ์

ประธานวิชาการ

พ.อ.ญ.นาวพร หิรัญวิวัฒน์กุล

เหรัญญิก

รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน

ปฎิคม

รศ.นพ.มานิช หล่อตระกูล

นายทะเบียน

นพ.ชัยฤทธิ์ กฤษณะ

กรรมการกลาง

พล.ต.นพ.วีระ เชื้อศิริกุล

ผศ.พญ.มล.แสงจันทร์ วุฒิกานนท์

นพ.นิพัทธ์ กาญจนธนาเลิศ

ศ.นพ.พิเชฐ อุดมรัตน์

ศ.เกียรติคุณ นพ.จำลอง ดิษยวณิช

ศ.คลินิก พญ.อรพรรณ ทองแดง

นพ.สินเงิน สุขสมปอง

ศ.นพ.สุชาติ พหลภาคย์

Executive Committee (2006-2007)

President

Nongpanga Limsuwan, M.D.

Vice President

Kasem Tantiphlachiva, M.D.

Secretary - General

Narong Subhadrabandhu, M.D.

Chairman of Academic Affair

Col.Nawaporn Hirunviwatgul, M.D.

Treasurer

Umpon Suampun, M.D.

Chairman of Social Affair

Manote Lotrakul, M.D.

Registrar

Chaiyarit Krishna, M.D.

Comnuittee Members

Maj Gen. Vira Khuangsirikul, M.D.

M.L.Sangchandara Vuthiganond, M.D.

Nipatt Karnjanathanalers. M.D.

Pichet Udomratn, M.D.

Chamlong Disayavanish, M.D.

Orapun Thongtang, M.D.

Singgern Sooksompong, M.D.

Suchat Paholpak, M.D.

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

ประจำปี 2549-2550

คณะที่ปรึกษา

ศ.เกียรติคุณ พญ.วันเพ็ญ บุญประกอบ ศ. นพ.สมพร บุษราคัม
ศ. พญ.นงพงา ลิ้มสุวรรณ รศ. นพ.ณรงค์ สุภัทรพันธุ์
อ. พญ.สุพัฒน์นา เดชาติวงศ์ Dr. James Guy Edwards

บรรณาธิการ

รศ.พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล

รองบรรณาธิการ

รศ.นพ.ธวัชชัย กฤษณะประกรกิจ

บรรณาธิการฝ่ายสถิติวิจัย

ผศ.ดร.จิราพร เขียวอยู่

บรรณาธิการฝ่ายภาษาอังกฤษ

Mr.Bryan Roderick Hamman

กองบรรณาธิการ

ศ.นพ.สุชาติ พหลภาคย์ ศ.นพ.พิเชฐ อุดมรัตน์
ศ.ดร.ศิริพร จิรวัดมนกุล ศ.นพ.มานิต ศรีสุรภานนท์
รศ.นพ.รณชัย คงสกนธ์ รศ.พญ.สุนันทา ฉันทรุจิพงศ์
รศ.พญ.สาวิตรี อัษฎางค์กรชัย รศ.นพ.มานิช หล่อตระกูล
ผศ.พญ.นิรมล พัจจนสุนทร ผศ.พญ.นวนันท์ ปิยะวัฒนกุล
ผศ.นพ.ชัยชนะ นิมนวล ผศ.นพ.สุรพล วีระศิริ

เลขานุการ (Secretary)

นางสาวนีย์ ล้อมจันทร์

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นวารสารของสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ออกปีละ 4 ฉบับ ในเดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมวิชาการ การค้นคว้า และเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และข่าวสารทางวิชาการในวงการ จิตเวชศาสตร์ของประเทศไทย

สำนักงาน

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002 โทรศัพท์/โทรสาร 043-348384

การบอกรับ

ค่าสมาชิกภายในประเทศปีละ 200 บาท ข่ายปลีกฉบับละ 70 บาท ติดต่อ รศ.พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น 40002 การส่งเช็คติดคร่อมส่งจ่ายในนาม “พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล”

การติดต่อ

ผู้ที่ประสงค์จะติดต่อกับบรรณาธิการ หรือต้องการส่งบทความ เพื่อลงพิมพ์ในวารสารสมาคม จิตแพทย์แห่งประเทศไทย โปรดส่งไปยัง รองศาสตราจารย์ พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บทความที่จะตีพิมพ์ ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์

พิมพ์ที่

หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา 232/199 หมู่ 6 ถ.ศรีจันทร์ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทร.: 043-328589-91 แฟกซ์ : 043-328592

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

ปีที่ 52 ฉบับที่ 2

เมษายน - มิถุนายน 2550

สารบัญ

คำกล่าวสดุดี ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

สารจากนายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

บรรณาธิการแถลง

บทความพิเศษ

อาจารย์หมอฝน : บิดาแห่งจิตเวชศาสตร์ของไทย	101
อุดม ลักษณะวิจารณ์	
ท่านอาจารย์หมอฝน	104
สมพร บุษราภิจ	
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว : ผู้สร้างและผู้ให้	107
สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา	

นิพนธ์ต้นฉบับ

สถานการณ์การให้บริการผู้ป่วยโรคซึมเศร้าในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน	124
สุนทรี ศรีโกสโย, พันธุ์ภา กิตติรัตน์ไพบูลย์, หทัยชนนี บุญเจริญ	
การพัฒนาและความเที่ยงตรงของแบบคัดกรองโรคซึมเศร้าชนิด 2 คำถามในชุมชนไทยอีสาน	138
สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล, ธรณินนทร์ กองสุข, ณรงค์ มณีทอง, เบญจลักษณ์ มณีทอง, กมลเนตร วรณเสวก, จินตนา ลิ้มเพิ่มพูน, เกษราภรณ์ เคนบุปผา, สิริธร บุตรวงศ์	
การศึกษาผลการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพจิตใจแก่ผู้ประสบภัยใช้หวัดนกในเขต 6	149
ทวี ตั้งเสรี, กนกวรรณ กิตติวัฒนากุล, วชิร หัตถพนม, ละเอียด ปัญญาใหญ่, สุวดี ศรีวิเศษ, ธีราพร มณีนาถ	
การใช้ยาโคลซาปีนในผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์	162
พงษ์ศักดิ์ สมใจ, เพ็ญศิริ สุขอ่อน	
ความชุกของภาวะซึมเศร้าในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประโยควิชาชีพ :	172
การสำรวจโรงเรียนและวิทยาลัยระดับชาติ ปี 2547	
พิทักษ์พล บุญยมาลิก, พนมศรี เสาร์สาร, วรณรรณ จุฑา	
การใช้เครื่องมือ Autism Diagnostic Observation Schedule ในสถาบันพัฒนาเด็กราชนครินทร์	181
ดวงกมล ตั้งวิริยะไพบูลย์, นพวรรณ บัวทอง, เสาวรส แก้วหิรัญ	

ฟื้นฟูวิชาการ

Lamotrigine ในการรักษา Bipolar Disorder	194
ธวัชชัย ลิฬหนาจ	
ยารักษาโรคจิตรุ่มสองกับภาวะ metabolic syndrome	216
เสริมศักดิ์ อุ๋ชันธวงศ์, สรยุทธ วาสิกนันนท์, พิเชฐ อุดมรัตน์	
รายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 1/2550	233
ข่าวจากสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย	238
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	

CONTENTS

PREFACE

Commemorative tribute

President speech

Editorial

SPECIAL ARTICLE

Father of Thai Psychiatry 101

Udom Laksanavicharn

Professor Dr.Phon 104

Somporn Bussaratid

Professor Phon Sangsingkeo: the creator and the giver 107

Supathana Dejatiwongse

ORIGINAL ARTICLES

Situation of Depression Care in the Community Hospitals in Chiang Mai and Lumphun Province 124

Soontaree Srikosai., Phunnapa Kittirattanapaiboon, Hathaichonnee Booncharoen

Development and Validity of two-question-screening test for Depressive disorders in 138

Thai I-san community

Suwanna Arunpongpaisal, Thoranin Kongsuk, Narong Maneeton, Benjaluk Maneeton,

Kamolnetr Wannasawek, Jintana Leejongpermpoon, Kasaraporn Kenbupa, Sireethorn Budwong

The study of effectiveness of community intervention for the persons were impact 149
from Avian Influenza

Tavee Tangsere, Khanogwan Kittiwattanacul, Watchanee Huttapanom, Laid Punyoyai,

Suwadee Sriviset, Teraporn Maneenart

Use of Clozapine in outpatients of Khon Kaen Rajanagarindra Psychiatric Hospital 162

Pongsak Somchai, Phensiri Sukon

Prevalence of depression among senior high school and vocational certificate 172
students: a national school and college survey in 2004

Pitakpol Boonyamalik, Phanomsri Saosarn, Worawan Chutha

Diagnostic Utility of the Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS) for 181
children with autistic spectrum disorder at Rajanagarindra Institute of Child

Duangkamol Tangviriyapaiboon, Noppawan Buathong, Saowaros Kaewhirum

REVIEW ARTICLES

Lamotrigine in the Treatment of Bipolar Disorder 194

Thawatchai Leelahanaj

Second Generation Antipsychotics and Metabolic Syndrome 216

Sermak Oukhanthawong, Sorayut Vasiknanonte, Pichet Udomratn

Thai Psychiatric Association Meeting Report 1/2007 233

Announcement 238

Instruction for Authors

สารจากนายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

เนื่องในโอกาส

“100 ปีชาตกาล ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว”

ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2450 ที่ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี หาก “อาจารย์หมอฝน” มีชีวิตยืนยาวมาจนถึงปัจจุบันนี้ ท่านจะมีอายุครบ 100 ปีพอดี

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีคุณูปการอันใหญ่หลวงต่อวงการแพทยสาขาจิตเวชศาสตร์และวงการสุขภาพจิตของประเทศไทย มีผลงานและเกียรติคุณอันเป็นที่ประจักษ์ จนได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งจิตเวชศาสตร์ของไทย” ทั้งยังเป็นหนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทยด้วยเหตุนี้สมาคมจิตแพทย์ฯ จึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ เนื่องในโอกาสครบ “100 ปีชาตกาล ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว” ขึ้นในปีนี้ เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติคุณและให้จิตแพทย์รุ่นหลังได้รำลึกถึงพระคุณของท่านรวมทั้งจะได้เกิดกำลังใจในการสืบสานปณิธานของท่านเพื่อร่วมกันพัฒนางานทางด้านจิตเวชศาสตร์และสุขภาพจิตของประเทศ ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยยิ่งขึ้นไป

กิจกรรมที่สมาคมจิตแพทย์ฯ ได้จัดไปแล้ว และจะจัดขึ้นในปีนี เนื่องในโอกาส 100 ปีชาตกาล ของ “อาจารย์หมอฝน” นั้นได้แก่

- การจัดกิจกรรมในวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2550 โดยจัดให้มีการกล่าวคำสดุดีและวางพวงมาลัยที่อนุสาวรีย์ของท่าน ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา ต่อด้วยการบรรยายพิเศษเรื่อง “100 ปีชาตกาล สืบสานปณิธานอาจารย์หมอฝน” โดย นพ.อุดม ลักษณะวิจารณ์ และ ศ.เกียรติคุณ นพ.สมพร บุรราชิจ
- การจัดประชุมนานาชาติวิชาการภาคฤดูร้อนประจำปี พ.ศ. 2550 (Summer Variety Meeting 2007) เมื่อวันที่ 27-28 เมษายน พ.ศ.2550
- การจัดทำวารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ.2550 ให้เป็นฉบับพิเศษ โดยอุทิศส่วนแรกของวารสารในการลงบทความเป็นคำกล่าวสดุดี รวมทั้งบทความเชิดชูเกียรติคุณของท่าน

ถึงแม้ว่าศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว จะได้จากพวกเราไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม 2523 แต่ผลงานและคุณธรรมอันประเสริฐของท่านยังคงดำรงอยู่

เนื่องในโอกาสครบ 100 ปีชาตกาลของท่านนี้ ขอพวกเราจิตแพทย์ไทยทุกคน ได้หลอมรวมใจให้เป็นหนึ่งเดียว และตั้งจิตอธิษฐานที่จะสืบสานปณิธานของ “อาจารย์หมอฝน” ด้วยการประพฤติตนตามแบบอย่างท่าน ที่เป็นทั้ง “ผู้สร้าง” และ “ผู้ให้” แก่วงการแพทย์ สาขาจิตเวชศาสตร์และวงการสุขภาพจิตเป็นนิรันดร์ตลอดไป

พิเชฐ อุดมรัตน์, พบ.

นายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

พฤษภาคม 2550

บรรณาธิการแถลง

สวัสดีค่ะ ท่านสมาชิกทุกท่าน วารสารสมาคมฉบับใหม่เล่มที่ 2 ของปีที่ 52 ได้ออกตามกำหนดและเป็นฉบับพิเศษ เนื่องในโอกาสครบ “100 ปีชาตกาล ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว” โดยอุทิศส่วนแรกของวารสารในการลงบทความเป็นคำกล่าวสดุดี รวมทั้งบทความเชิดชูเกียรติคุณของท่าน จากท่านอาจารย์จิตแพทย์อาวุโสคือ นพ.อุดม ลักษณะวิจารณ์ ศ.เกียรติคุณ นพ.สมพร บุรชาติจ และ พญ.สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งได้เขียนประวัติและผลงานของอาจารย์หมอฝน แสงสิงแก้วได้อย่างซาบซึ้ง เพื่อให้จิตแพทย์รุ่นหลังได้รำลึกถึงพระคุณของท่าน เกิดกำลังใจร่วมกันพัฒนางานทางด้านจิตเวชศาสตร์และสุขภาพจิตของประเทศ ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยในอนาคต

ตามด้วยบทความที่น่าสนใจ 8 เรื่อง หลากหลายเนื้อหา ได้แก่ สถานการณ์การให้บริการผู้ป่วยโรคซึมเศร้าในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ของคุณสุนทรี ศรีโกสยและคณะ จาก โรงพยาบาลสวนปรุง พบว่ารูปแบบการให้บริการผู้ป่วยโรคซึมเศร้าในโรงพยาบาลชุมชนยังขาดการจัดการเพื่อการดำเนินงานที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง แพทย์เวชปฏิบัติรู้สึกไม่มั่นใจในการวินิจฉัยและรักษาโรคซึมเศร้า เรื่องที่ 2 การพัฒนาและความเที่ยงตรงของแบบคัดกรองโรคซึมเศร้าชนิด 2 คำถาม ในชุมชนไทยอีสาน ของกลุ่มนักวิจัยโรคซึมเศร้า พบว่าแบบคัดกรองโรคซึมเศร้าชนิด 2 คำถามสามารถค้นหาโรคซึมเศร้าในชุมชนได้ เพราะสั้นใช้ง่าย มีความไวสูง (ร้อยละ 96.5) ถ้าตอบคำถามข้อใดข้อหนึ่งว่า “ใช่” และความจำเพาะสูง (ร้อยละ 85.1) ถ้าทั้งสองข้อตอบว่า “ใช่” นำติดตามอ่านต่อนะค่ะ เรื่องที่ 3 การศึกษาผลการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพจิตใจแก่ผู้ประสบภัยใช้หัตถ์ในเขต 6 ของ นพ.ทวี ตั้งเสรีและคณะจากโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ตามติดด้วยเรื่องที่ 4 การใช้ยาโคลซาปีนในผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ของ ภ.บ.พงศ์ศักดิ์ สมใจ เรื่องที่ 5 ความชุกของภาวะซึมเศร้าในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประโยชน์วิชาชีพ : การสำรวจและวิทยาลัยระดับชาติ ปี 2547 ของ นพ.พิทักษ์พล บุญยามาลิก เรื่องที่ 6 การใช้เครื่องมือ Autism Diagnostic Observation Schedule ในสถาบันพัฒนาเด็กราชนครินทร์ เรื่องที่ 7 และ 8 เป็นบทความทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับยาจิตเวช คือ ยารักษาโรคจิตรุ่นสองกับภาวะ metabolic syndrome ของ นพ.เสริมศักดิ์ อุชันธวงศ์และคณะจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และLamotrigine ในการรักษา Bipolar Disorder ของ นพ. ธวัชชัย ลีพินานาจากกองจิตเวชและประสาทวิทยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า แต่ละเรื่องมีเนื้อหาสำคัญและน่าติดตามอ่านอย่างยิ่ง หวังว่าสมาชิกสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือคิดงานวิจัยขึ้นมาใหม่

ต้องขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุกท่านที่ได้ส่งผลงานมาให้อย่างสม่ำเสมอ และขอบคุณสมาชิกที่สมัครมาใหม่หลายท่าน ดิฉันหวังว่า วารสารฉบับนี้และฉบับต่อไป คงได้รับความสนใจจากหมู่สมาชิกสมาคมฯ และบุคลากรจากสถาบันต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ส่งบทความมาให้ และขอบพระคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่ได้พยายามอ่านบทความและแสดงความเห็นให้ผู้สนับสนุนได้ปรับปรุงและแก้ไขทันกำหนดการตีพิมพ์ ดิฉันและคณะทำงานในกองบรรณาธิการ ยังมีความยินดีและขอเชิญชวนสมาชิกส่งบทความที่ต้องการจะตีพิมพ์เผยแพร่มาที่

รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002 Tel. 043-348384
E-mail :suwaru@kku.ac.th Mobile phone : 0817080165

สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล
บรรณาธิการ
พฤษภาคม 2550